

Portugāle

Tiesu sistēma dalībvalstīs - Portugāle

Šajā nodaļā sniegts pārskats par Portugāles tiesu sistēmu.

Tiesas – vispārīgie principi

Portugāles Konstitūcijas 202. un turpmākajos pantos ir noteikti tiesu varas īstenošanas un tiesu darbības pamatprincipi Portugālē. Tiesas ir suverēnas iestādes, kas pilnvarotas spriest tiesu tautas vārdā. To uzdevums ir aizstāvēt pilsoņu tiesības un intereses, ko aizsargā likums, novērst demokrātiskuma un tiesiskuma principa pārkāpumus un izšķirt interešu konfliktus publiskajās un privātajās tiesībās.

Tiesas ir neatkarīgas un pakļautas tikai likumam. To nolēmumi ir saistoši visām valsts un privātajām struktūrām un ir noteicošie attiecībā uz jebkādu citu iestāžu lēmumiem.

Lietu izskatīšana **tiesā** ir atklāta, izņemot gadījumus, kad pati tiesa pamatoti nolemj citādi, lai nodrošinātu personu cieņas un sabiedrības morāles aizsardzību vai normālu tiesu darbību.

Tiesu darbības organizācija – tiesu sistēma

Saskaņā ar Konstitūcijas 209. un turpmākajiem pantiem Portugālē pastāv divi dažādi tiesu veidi – vispārējās piekritības tiesas un administratīvās tiesas. Konstitūcijā ir paredzētas arī citu veidu tiesas – Konstitucionālā tiesa (*Tribunal Constitucional*), Revīzijas palāta (*Tribunal de Contas*), šķīrējtiesas (*tribunais arbitrais*) un mirtiesas (*jułgados de paz*).

Vispārējās piekritības tiesām ir kompetence civiltiesību un krimināltiesību jomā. Tās darbojas trīs instancēs. Šīs tiesas pēc hierarhijas un teritoriālās atbildības jomas ierindojamas šādi (lejupejošā kārtībā): Augstākā tiesa (*Supremo Tribunal de Justiça*, kuras jurisdikcijā ir visa valsts teritorija), apelācijas tiesas (*tribunais da relaçaõ*, katrā tiesu apgabalā darbojas pa vienai un Portu tiesu apgabala – divas) un rajonu tiesas (*tribunais de comarca*, kas darbojas pirmajā instancē).

Pirmās instances tiesas iedala trīs kategorijās pēc prasības priekšmeta un summas: vispārējās piekritības tiesas, specializētās tiesas (krimināllietas, ģimenes lietas, nepilngadīgo lietas, darba tiesību lietas, komercietas, jūrlietas un spriedumu izpildes lietas) vai struktūrvienības ar īpašu jurisdikciju (civillietu, krimināllietu vai jauktas tiesu nodaļas; civillietu vai krimināllietu palātas, civillietu palātas, kas izskata maza apmēra prasības, un krimināllietu palātas, kas izskata kriminālpārkāpumus).

Administratīvās tiesas ir pirmās instances administratīvās un nodokļu tiesas, centrālās administratīvās tiesas (Ziemeļu un Dienvidu) un Augstākā administratīvā tiesa (*Supremo Tribunal Administrativo*, kuras jurisdikcijā ir visa valsts teritorija).

Pretrunu gadījumā piekritību saskaņā ar tiesisko regulējumu nosaka *Tribunal de Conflitos*.

Tiesu veidi – īss apraksts

Portugāles tiesu sistēmā pastāv šādas tiesu kategorijas:

- Konstitucionālā tiesa, kuras galvenais uzdevums ir izvērtēt tiesību aktu un normu atbilstību Konstitūcijai un to likumību, kā arī tiesību aktu neesamības atbilstību Konstitūcijai;
- Revīzijas palāta, kas ir augstākā iestāde ar pilnvarām veikt valsts izdevumu likumības pārbaudi un izskatīt pārskatus, kas saskaņā ar tiesību aktiem tai ir iesniedzami;
- vispārējās piekritības tiesas, kurām ir vispārēja jurisdikcija civillietās un krimināllietās un kuras arī īsteno jurisdikciju visās lietās, kas nav nodotas citām vispārējās piekritības tiesām. To vidū ir Augstākā tiesa, otrās instances tiesas (parasti apelācijas tiesas) un pirmās instances vispārējās piekritības tiesas (parasti rajonu tiesas);
- administratīvās un nodokļu tiesas, kuru uzdevums ir atrisināt strīdus, kas radušies administratīvās un nodokļu jomas tiesiskajās attiecībās. To vidū ir Augstākā administratīvā tiesa, centrālās administratīvās tiesas, iecirkņu administratīvās tiesas un nodokļu tiesas;

- miertiesas, kas ir īpašas tiesas un ir tiesīgas izskatīt civillietas, kurās prasības vērtības nepārsniedz EUR 15 000,00;
- kara laikā var izveidot arī kara tiesas (*tribunais militares*).

Noderīgas saites

[☞ Konstitucionālā tiesa](#)

[☞ Revīzijas palāta](#)

[☞ Augstākā tiesa](#)

[☞ Lisabonas Apelācijas tiesa](#)

[☞ Portu Apelācijas tiesa](#)

[☞ Koimbras Apelācijas tiesa](#)

[☞ Gimaraišas Apelācijas tiesa](#)

[☞ Augstākā administratīvā tiesa](#)

[☞ Dienvidu Centrālā administratīvā tiesa](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 23/08/2019